

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní Mgr. Helenou Konečnou ve věci
žalobce: **M. A.**

zastoupen advokátem JUDr. Ing. Jiřím Špeldou
sídlem Šafaříkova 666/9, 500 02 Hradec Králové

proti

žalovanému:

Ministerstvo vnitra ČR

sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 7. 2025, č. j. OAM-363/LE-LE05-P11-R2-2022,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce JUDr. Ing. Jiřímu Špeldovi, advokátu se sídlem v Hradci Králové, Šafaříkova 666/9, se přiznává odměna ve výši 12.270 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Krajského soudu v Hradci Králové do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce podal u krajského soudu žalobu proti shora označenému rozhodnutí, kterým žalovaný rozhodl, že se mu mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b

zákonu č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje.

2. V odůvodnění napadeného rozhodnutí se žalovaný zabýval důvody pro udělení azylu ve smyslu ustanovení § 12 zákona o azylu, existencí důvodů pro udělení azylu za účelem sloučení rodiny ve smyslu § 13 cit. zákona a pro udělení humanitárního azylu ve smyslu § 14 cit. zákona, dále se zabýval důvody pro udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a cit. zákona a konečně i existencí důvodů pro udělení doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny ve smyslu § 14b cit. zákona. Dospěl přitom k závěru, že v případě žalobce není dán žádný z důvodů pro udělení mezinárodní ochrany, jak jsou předvídaný výše citovanými ustanoveními zákona o azylu.
3. První zamítavé rozhodnutí žalovaného bylo zrušeno rozsudkem zdejšího krajského soudu ze dne 21. 2. 2024, č. j. 28 Az 8/2023-73, s tím, že v dalším řízení měl žalovaný náležitě posoudit, zda žalobcem prezentované obavy z nástupu do armády a nasazení do bojů na Ukrajině (tj. i zda výkon vojenské služby může vést k přímé či nepřímé účasti žalobce na válečných zločinech či zločinech proti lidskosti) jsou důvodné či nikoliv, příp. zda mu za odeprání výkonu takové vojenské služby během současného vojenského konfliktu (resp. nedostavení se k odvodu) hrozí ve smyslu čl. 9 odst. 2 písm. e) směrnice 2011/95/EU trestní stíhání nebo trest, což by mohlo být považováno za azylově relevantní důvod dle § 12, příp. § 14 zákona o azylu.

II. Shrnutí argumentace obsažené v žalobě

4. Ve včas podané žalobě žalobce namítal nezákonnost napadeného rozhodnutí a navrhl jeho zrušení a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení. Uvedl, že žalovaný v jeho případě nesprávně posoudil nenaplnění § 14a zákona o azylu, neboť současná bezpečnostní situace v Rusku je v důsledku mezinárodního konfliktu mimořádně nestabilní. Žalobce uvedl, že v průběhu řízení doložil, že mu byl na adresu X, zaslán povolovací rozkaz k nástupu do armády ke dni 2. 2. 2023. Fotografii rozkazu mu zaslal synovec, originál nebylo možné doručit poštou v důvodu nefunkčního poštovního systému. Dále uvedl, že nesouhlasí s ruskými zákony a se začleněním Čečenska do Ruské federace. Válku odmítá z ideologických důvodů a nechce být součástí armády agresora.
5. Dle žalobce žalovaný namísto individuálního zhodnocení situace podcenil rizika mobilizace a účasti ve válečném konfliktu, když tvrdí, že by žalobci hrozila v případě návratu pouze základní vojenská služba. Toto tvrzení je však v přímém rozporu s praxí Ruské federace, když jsou do bojů běžně nasazováni i ti, kteří překročili zákonný odvodový věk. Žalovaný opomenul, že s ohledem na platnost částečné mobilizace lze důvodně předpokládat, že každý dostupný muž ve vojenském věku může být odveden. Nevypadá, že by vojenský konflikt šel ke svému konci, je naopak pravděpodobné, že nasazen bude. Žalovaný též bagatelizoval rizika trestního stíhání, nedostavením se k výkonu vojenské služby totiž žalobce naplnil skutkovou podstatu trestného činu dle ruského práva, po návratu mu tak reálně hrozí uvěznění, násilná mobilizace nebo mimosoudní postih. Žalobce nesouhlasí s tvrzením žalovaného, že by jeho žádost byla čistě účelová, aby se mohl sloučit s rodinou, která žije v Německu. Důvodem byla obava, že po návratu do vlasti bude povolán do armády a zapojen do válečného konfliktu. Dodal, že bezpečnostní situace v Ruské federaci je mimořádně nestabilní, když v důsledku probíhajícího konfliktu s Ukrajinou dochází k lokálním útokům i na území Ruska. Žalovaný přitom

zpochybnil jeho důvěryhodnost bez adekvátní argumentace a odmítl jeho tvrzení jako nevěrohodná bez důkladného a objektivního posouzení předložených důkazů.

6. Dle žalobce nebyla dodržena ani zásada přiměřenosti při posuzování jeho žádosti, v případě návratu mu hrozí porušení základních lidských práv, zejména práva na život a osobní bezpečnost garantovanou v čl. 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv, kterou je Česká republika vázána. Stejně tak by porušila svůj mezinárodní závazek nepodporovat válku a zachovávat mír.
7. Žalobce uzavřel, že žalovaný jím uvedené skutečnosti nevzal při svém rozhodování v potaz, jinak by mu muselo být zcela zřejmé, že se nemůže navrátit do Ruska a že je jeho žádost o poskytnutí mezinárodní ochrany v současné situaci zcela důvodná.

III. Vyjádření žalovaného

8. Žalovaný ve svém vyjádření ze dne 10. 10. 2025 setrval na závěrech, k nimž dospěl v napadeném rozhodnutí, a navrhl zamítnutí žaloby.
9. Předně popřel oprávněnost podané žaloby, neboť dle jeho názoru neprokazuje, že by porušil některé ustanovení správního řádu či zákona o azylu. Odkázal na obsah správního spisu, zejména na žádost o udělení mezinárodní ochrany, resp. údaje poskytnuté k žádosti o udělení mezinárodní ochrany, a protokoly o pohovoru. Odkázal též na napadené rozhodnutí a trval na jeho správnosti, neboť zjistil skutečný stav věci, případ posuzoval ve všech souvislostech, zabýval se všemi skutečnostmi, které žalobce v průběhu správního řízení uvedl, a opatřil si potřebné podklady a objektivní informace pro rozhodnutí. Po jejich posouzení však nezjistil žádné důvody pro udělení mezinárodní ochrany ve smyslu ustanovení § 12, § 13, § 14, § 14a či § 14b zákona o azylu, proto neudělil žalobci mezinárodní ochranu v žádné z jejích forem.
10. Žalovaný vysvětlil, že jeho domněnky o účelovosti žádosti vycházejí z toho, že žalobce chtěl jet za svou ženou do Německa, odkud byl opakovaně vyhoštěn a kde mu byla zamítnuta žádost o mezinárodní ochranu. Žalobce přitom podal žádost o mezinárodní ochranu na letišti až poté, co bylo zjištěno, že předložil padělané belgické povolení k pobytu, na jehož základě chtěl vstoupit na území.
11. Žalovaný neshledal, že by samotný výkon základní vojenské služby v Rusku mohl vůči žalobci představovat pronásledování. Žalobce se ostatně obával svého nasazení v bojích na Ukrajině, nikoliv samotného výkonu základní vojenské služby. Ten je v jeho případě vyloučený, když vysoko přesáhl maximální možný věk pro povolání do armády.
12. Žalovaný dodal, že v rámci ČR nemá žalobce žádné trvalé vazby, jeho údajná manželka a děti žijí v Německu. Ačkoliv sliboval předložení potvrzení o jejich legálním pobytu a uznání otcovství k mladší dceři německým soudem, nic takového nedoložil. Nelze pak pominout, že i německé orgány odmítly jeho přijetí v rámci tzv. dublinského řízení, přestože tvrdil rodinné vazby. Během řízení žalobce neuvedl žádné skutečnosti, na jejichž základě by mohl správní orgán dojít k závěru, že jeho vycestováním by mělo dojít k porušení mezinárodních závazků.
13. Žalovaný uzavřel, že žádného pochybení ve vztahu k založeným informacím o zemi původu se nedopustil. Má zato, že napadené rozhodnutí nebylo žalobou zpochybněno, proto navrhl žalobu zamítnout.

IV. Jednání před soudem

14. Jednání soudu se uskutečnilo dne 26. 11. 2025 za přítomnosti žalobce, jeho zástupce a pověřené pracovnice žalovaného. Obě strany sporu setrvaly na svých argumentech a procesních návrzích.
15. Zástupce žalobce zopakoval žalobní důvody, zejména nesouhlas s hodnocením žalovaného žalobcem tvrzených skutečností a připomněl obavu žalobce z nasazení do války na Ukrajině (tedy nikoliv z absolvování základní vojenské služby). Uvedl, že pokud žalovaný argumentuje citací zákonů platných v zemi původu, praxe je však ve skutečnosti jiná a žalovaný se nedostatečně seznámil s tamní situací. Zástupce žalobce zdůraznil, že žalobci hrozí trestní stíhání za nedostavení se k odvodu, a připomněl, že ruský režim je teroristický a porušující lidská práva, přičemž žalobce se na takovém režimu ani na válce nechce podílet.
16. Žalobce sám k věci dodal, že vše, co ve správním řízení říkal, je pravda. Zopakoval, že zákony v jeho zemi původu neplatí a že za porušení čehokoliv se rukuje do armády a poté na frontu. Znovu popsal svoji osobní situaci (tj. vazbu na své děti, které se se svou matkou nachází v Německu), a s odkazem a citací z koránu vyslovil svoje přesvědčení, že není možné zabít, proto se nechce účastnit války, což mu však v případě návratu hrozí.
17. Pověřená pracovnice žalovaného odkázala na podrobné odůvodnění napadeného rozhodnutí a dodala, že má zato, že prezentované obavy žalobce byly dostatečně rozptýleny na základě shromážděných informací o zemi jeho původu. Uvedla, že žalobci nehrozí narukování do armády, přičemž při odůvodnění rozhodnutí bylo vycházeno nejen ze zákonů Ruské federace, ale i ze zpráv nezávislých neziskových organizací. K žalobcovu tvrzení, že porušení zákona je důvodem k povolání do armády, připomněla, že žádné porušení zákona neuváděl. K jeho rodinným poměrům dodala, že je během celého správního řízení tvrzené skutečnosti nijak nedoložil.

V. Posouzení věci krajským soudem

18. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních námitek v řízení podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Vycházel při tom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodnutí žalovaného, přičemž rozsah jeho přezkumu byl vymezen žalobními body.
19. Z předloženého správního spisu vyplynulo, že žalobce podal dne 6. 11. 2022 žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice. Dne 9. 11. 2022 poskytl údaje k podané žádosti, konkrétně sdělil, že se narodil se ve městě X na území Ruské federace, býv. SSSR (dále také jen „Rusko“), je čečenské národnosti, je schopen se dorozumět v jazyce ruském a čečenském, je islámského vyznání a bez politické příslušnosti, k čemuž dodal, že neuznává Ramzana Kadyrova a chtěl by nezávislost Čečenska. Je svobodný, ale uzavřel islámský náboženský sňatek, manželka žije v Německu. Má dvě dcery, které žijí v Německu s matkou. Do České republiky vycestoval dne 4. 11. 2022 z Gekhi do Grozného, odtud letěl do Moskvy, následně 5. 11. 2022 letěl do Taškentu (Uzbekistán) a odtud dne 6. 11. 2022 do Prahy. Jel za svou ženou do Německa. Je zdravý, neužívá žádné léky, pouze zmínil bolest pravého kolene a zad. K důvodům, které vedly k podání žádosti, sdělil, že neměl jinou možnost než utéct nebo jít do války na Ukrajinu. Ke svým předchozím pobytům v EU uvedl, že v roce 2007 přijel do Polska, kde žádal o azyl. Byl

- tam 3 - 4 roky a následně odjel do Německa, kde rovněž žádal o azyl. Poté žádal o azyl ještě ve Švýcarsku. Dne 31. 8. 2021 byl z Německa vyhoštěn do Ruska.
20. Žalobce při příletu do Prahy předložil padělané povolení k pobytu, které měl získat v Grozném. Svou totožnost a státní příslušnost prokázal v průběhu správního řízení cestovním dokladem Ruska č. X, platným do 3. 6. 2032.
21. Pohovor k žádosti o udělení mezinárodní ochrany byl dne 9. 11. 2022 na žádost žalobce proveden v ruském jazyce za přítomnosti tlumočníka. Během pohovoru sdělil, že svůj cestovní doklad si vyřídil na úřadě v Urus Martanu, s jeho vyřízením neměl žádné problémy. Rovněž neměl žádné problémy při odjezdu z Ruska a při hraniční kontrole. Na dotaz žalovaného, z jakého důvodu opustil Rusko, odpověděl, že musel utéct, jelikož se bál mobilizace. Dodal, že se bojí, že by ho vzali na vojnu a poslali na Ukrajinu. Vylíčil, že z jeho okolí už odvedli mnoho mužů včetně jeho bratrance, který padl do ukrajinského zajetí. Dále uvedl, že bratr jeho ženy tam přišel o ruku a o čtyři prsty na druhé ruce, a on sám takto dopadnout nechce. Na dotaz žalovaného, proč nezůstal v Uzbekistánu, odpověděl, že tam byl poprvé a je tam možno zůstat legálně pouze tři měsíce. Navíc chtěl za svou ženou a dětmi do Evropy. Dále vypověděl, že nikdy nesloužil v armádě ani neobdržel povolávací rozkaz, jelikož u nich tehdy žádná armáda ani nebyla, dostal pouze potvrzení, že byl odveden, ale vojenskou knížku mu nevydali. Skutečně do armády povolávají až nyní a je si jistý, že by se službě v armádě nevyhnul. Na dotaz žalovaného, proč neopustil Rusko dříve, když válka trvala již více jak půl roku, sdělil, že neměl potřebné doklady. K dotazu žalovaného, zda měl v Rusku někdy nějaké problémy, uvedl, že po vyhoštění z Evropy byl vzat na výslech, během kterého na něho měli velmi mnoho otázek, ale jinak žádný problém neměl. Potvrdil, že nebyl v Rusku ani jiné zemi trestně stíhán. Na dotaz žalovaného, jak dopadla jeho azylová řízení, odpověděl, že v Polsku získal azyl, ale následně mu zrušili doklady, jelikož odešel do Německa a žádal o azyl tam. Na dotaz, proč tedy odešel z Polska, sdělil, že jezdil často do Německa, seznámil se tam se svou ženou a aby tam mohl legálně zůstat, požádal tam o azyl. Proto mu zrušili v Polsku doklady. Jeho řízení o azyl v Německu bylo zamítnuto, stejně tak i poté ve Švýcarsku. Žalobce následně znovu vysvětlil svou azylovou historii, tj. že do Polska přijel v roce 2007 a v roce 2009 mu tam byl udělen azyl. Měl polskou pobytovou kartu pro lidi s azylem platnou do roku 2021. Asi v roce 2012 odjel do Německa, ale v roce 2013 byl vyhoštěn do Polska. Hned se ale vrátil do Německa, aby tam znovu žádal o azyl, který mu zamítli. Proto jel následně do Švýcarska, aby žádal o azyl, tam mu ho ovšem také zamítli a chtěli ho deportovat, proto souhlasil, že se dobrovolně vrátí do Ruska. Z Ruska jel hned do Polska, jelikož měl platné doklady. Poté ale pokračoval do Německa za svou ženou. V té době měl již v Německu dítě a znovu žádal o azyl, ale opět mu ho zamítli a byl vyhoštěn. V červenci 2021 mu přišel dopis z Polska o zrušení dokladů a azylu.
22. Doklady o svém azylu v Polsku ani o přiznání otcovství k dcerám žalobce během správního řízení nepředložil. Dodal, že chtěl být sloučen v Německu se svou rodinou, ale neví, zda je to vůbec možné, když ho v minulosti vyhostili, navíc se ženou nejsou oficiálně manželé.
23. V dalším správním řízení po zrušení předchozího rozhodnutí žalovaného byl se žalobcem proveden dne 4. 6. 2025 doplňující pohovor v ruském jazyce, opět za přítomnosti tlumočníka. Během něj uvedl, že povolávací rozkaz, který doložil správnímu orgánu dne 17. 4. 2023, tedy již v době pobytu v ČR, dostal naskenovaný od synovce elektronickou poštou. K originálu se dostat nemůže, neboť pošta nefunguje a synovec mu nic nechtěl

poslat na jeho adresu v ČR z důvodu potenciálních problémů, což mu na žádost o zaslání dokumentu poštou sdělit jeho synovec. K dotazu, zda má k dispozici obálku nebo doručenkou o převzetí dokumentu sdělil, že neví, zda takový doklad existuje, a dodal, že povolávací rozkaz přinesli domů. Vysvětlil, že mu příbuzní říkali, že to roznáší někdo z vojenské správy. Povolávací rozkaz mu měl být doručen na adresu X, ale datum si nepamatuje a převzal jej jeho druhý bratr. K dotazu správního orgánu, jak je možné, že by předán jeho bratrovi, když má být výhradně doručován pouze adresátovi proti jeho podpisu, uvedl, že to tak proběhlo, protože nebyl doma. Doplnil, že tam žádné zákony neplatí. Na dotaz správního orgánu, jak si vysvětluje, že mu povolávací rozkaz byl zaslán i přes to, že nesplňuje odvodový věk, uvedl, že za sebemenší porušení zákonů jsou povolávání lidé bez ohledu na věk. Takové jako je on podrobí výcviku a za dva týdny je pošlou na frontu s tím, že tyto informace je možné zjistit na internetu, neupřesnil kde. Na dotaz správního orgánu, zda byl od doby doručení povolávacího rozkazu kontaktován vojenským sekretariátem, odpověděl, že přímo sekretariátem ne, ale jeho bratr mu řekl, že blízko něj žije člověk (následně uvedl i jeho celé jméno a přezdívkou), který je pracuje v čečenské vojenské jednotce Akhmat, je velmi nebezpečný, a ten se s ním za tu dobu, co je tady, pětkrát spojil. Když s ním mluvil sám žalobce, tento člověk se ho ptal na Čečence, kteří tady žijí, asi ve snaze získat o nich informace, také se ho ptal na případný návrat zpět do vlasti. Dle žalobce však není mezi důvody jeho žádosti a telefonáty s touto osobou žádná souvislost.

24. Ve správním spise jsou dále založeny informace, které správní orgán shromáždil v průběhu správního řízení, a to Informace OAMP, Ruská federace – Situace navrátilců do Ruské federace po krátkodobém či dlouhodobém pobytu v zahraničí, Zacházení ze strany státních úřadů a monitoring sociálních sítí, 31. října 2022; Informace OAMP, Ruská federace – Bezpečnostní a politická situace v zemi, Vybrané otázky z oblasti občanských svobod a lidských práv, březen 2023, ze dne 8. března 2023; Informace MZV ČR, Ruská federace, č. j. 13675/2022-LPTP ze dne 24. ledna 2023, k č. j. MV-133203-3/OAM-2022, Návraty občanů Ruské federace do vlasti, ze dne 10. února 2023; Informace Finské imigrační služby, Ruská federace – Vyhýbání se odvodům během mobilizace, Návraty a mobilizace, 31. ledna 2023, ze dne 28. února 2023. V řízení proběhlém po zrušení předchozího rozhodnutí žalovaného soudem byl pak správní spis doplněn o další informace: Informace OAMP, Ruská federace – Bezpečnostní a politická situace v zemi, ze dne 8. 7. 2024; Informace OAMP, Ruská federace – Návraty občanů Ruské federace do vlasti, ze dne 5. 3. 2025; Informace OAMP, Ruská federace, Základní vojenská služba, Náhradní civilní služba, ze dne 28. 1. 2025. Veškeré uvedené kompletní informace jsou součástí spisového materiálu.
25. Předmětem soudního přezkumu v projednávané věci je rozhodnutí, kterým žalovaný dospěl k závěru, že u žalobce není dán žádný z důvodů pro udělení mezinárodní ochrany dle zákona o azylu.
26. Žalovaný neshledal důvody k udělení azylu podle § 12 písm. a) zákona o azylu, neboť žalobce není pronásledován za uplatňování politických práv a svobod. Žalobce výslovně uvedl, že s politikou nemá nic společného. Žalobcem prezentovaný nesouhlas s vedením Ramazana Kadyrova či případ, kdy se žalobce účastnil jednoho meetingu ve Varšavě, důvodem pro pronásledování být nemohou.
27. Krajský soud souhlasí se závěrem žalovaného, že u žalobce nelze shledat důvod k udělení azylu ani podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Žalobce nezmínil jakékoliv problémy kvůli

své rase, národnosti apod. Ze země původu odešel v důsledku obav z povolání do armády, mobilizace a nasazení do války na Ukrajině, a za účelem sloučení jeho rodiny, která žije v Německu.

28. Hlavní žalobní námitka spočívala v tom, že žalobce má zato, že v jeho případě jsou splněny podmínky § 14a zákona o azylu a že žalovaný nesprávně vyhodnotil nebezpečí povolání žalobce do ruské armády a do války na Ukrajině a že v této souvislosti nevzal v úvahu aktuální situaci v Rusku ohledně mobilizace a konkrétní tvrzení žalobce.
29. Žalovanému lze přisvědčit v tom, že odmítání výkonu vojenské služby pro vlastní stát není samo o sobě důvodem pro udělení mezinárodní ochrany. A to ani tehdy, pokud by se výkon vojenské služby pojil s rizikem účasti na bojových akcích. Toto obecné pravidlo však platí v situaci, že se jedná o plnění branné povinnosti v regulérní armádě, které je v souladu s vnitrostátním i mezinárodním právem, a že případné odepírání výkonu takové služby z důvodu svědomí není trestáno nepřiměřenými sankcemi. Branná povinnost, *spojená s účastí na ozbrojeném konfliktu*, je azylově relevantní v situaci podřaditelné čl. 9 odst. 2 písm. e) kvalifikační směrnice, podle něhož je pronásledováním *trestní stíhání nebo trest za odepření výkonu vojenské služby za konfliktu, jestliže by výkon vojenské služby zahrnoval zločiny nebo jednání spadající mezi důvody vyloučení uvedené v čl. 12 odst. 2 této směrnice*. Mezi tyto důvody patří páčání válečných zločinů, zločinů proti lidskosti nebo činů, které odporují zásadám a cílům OSN, jež uvádí preambule a články 1 a 2 Charty OSN [srov. rozsudek Soudního dvora ze dne 26. 2. 2015 ve věci C-472/13, *Shepherd*].
30. Výkladem čl. 9 odst. 2 písm. e) kvalifikační směrnice se zabýval již Soudní dvůr EU, a to zejména v rozsudku *Shepherd*, a v rozsudku ze dne 19. 11. 2020 ve věci C-238/19, *E. Z.* Z nich lze pro účely posouzení v této věci shrnout, že žadatel nemusí prokazovat, že by sloužil přímo v boji. Uvedené ustanovení kvalifikační směrnice se týká i situací, ve kterých by se žadatel podílel na páčání válečných zločinů jen nepřímo tím, že by při plnění svých úkolů s rozumnou mírou pravděpodobnosti poskytl nezbytnou podporu pro přípravu nebo uskutečnění těchto zločinů (bod 46 rozsudku *Shepherd*). Posouzení otázky, zda by výkon vojenské služby vedl *nutně, nebo přinejmenším velmi pravděpodobně*, k tomu, že by žadatel spáchal zločiny uvedené v čl. 12 odst. 2 též směrnice, musí vycházet ze souboru indicií, zejména týkajících se země původu v okamžiku rozhodnutí o žádosti, jakož i konkrétního postavení a osobní situace žadatele (bod 40 rozsudku *Shepherd*, bod 34 rozsudku *E. Z.*).
31. Aby tedy odepření výkonu vojenské služby, se kterým se pojí trestní stíhání, mohlo být důvodem pro udělení mezinárodní ochrany, musí se s přiměřenou pravděpodobností prokázat, že by výkon vojenské služby zahrnoval páčání válečných zločinů, zločinů proti lidskosti nebo činů, které odporují zásadám a cílům OSN. Pro posouzení této otázky přitom není nutné, aby se bránc přímo podílel na bojových akcích. Ani aby předem znal přesné zařazení v rámci armády. To vše platí za předpokladu, že armáda, ve které by sloužil, opakovaně a systematicky páčá uvedené zločiny.
32. Soudní dvůr EU zároveň uvedl, že odepření výkonu vojenské služby současně musí být jediným prostředkem umožňujícím žadateli o přiznání postavení uprchlíka vyhnout se účasti na tvrzených válečných zločinech. Pokud přitom žadatel nevyužil řízení za účelem získání postavení odpírače vojenské služby z důvodu svědomí, taková okolnost vylučuje jakoukoli ochranu podle čl. 9 odst. 2 písm. e) kvalifikační směrnice, ledaže žadatel

prokáže, že neměl žádné řízení takové povahy ve své konkrétní situaci k dispozici (bod 45 rozsudku *Shepherd*, bod 28 rozsudku *E.Z*).

33. Žalobce s ohledem na svůj věk (téměř 44 let) nespadá do kategorie osob podléhajících povinné vojenské službě, když ze shromážděných podkladů vyplývá, že základní vojenská služba je povinná pro osoby ve věku od 18 do 30 let a trvá 12 měsíců (Informace OAMP, *Základní vojenská služba*, 28. 1. 2025).
34. Páchání válečných zločinů a zločinů proti lidskosti ruskou armádou v rámci ozbrojeného konfliktu s Ukrajinou není pouze obecně známou skutečností, ale vyplývá i z podkladů shromážděných žalovaným, konkrétně z bodu 6.1. Informace OAMP (*Bezpečnostní a politická situace v zemi*, 8. 7. 2024). Je však nutné zkoumat, zda by žalobce jako bránc byl do takových bojů nasazen „přinejmenším velmi pravděpodobně“ (viz rozsudek SDEU ve věci *EZ*, bod 34). Zapojení do útočného konfliktu azylovým důvodem být může (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 12. 2021, č. j. 5 Azs 19/2020-45, č. 4304/2022 Sb. NSS, či ze dne 24. 1. 2024, č. j. 1 Azs 253/2023-31, a ze dne 12. 7. 2024, č. j. 8 Azs 68/2024-29, které se týkaly přímo aktuální situace v Ruské federaci).
35. Žalobcem předloženou fotokopii povolávacího rozkazu hodnotil žalovaný jako ne zcela věrohodnou. Ze shromážděných podkladů (informací o zemi původu žalobce) totiž zjistil, že vojenské úřady v Rusku zásadně předávají povolávací rozkazy adresátovi pouze osobně, tedy nikoliv rodinným příslušníkům. Rovněž sdělení žalobce, že originál tohoto dokumentu nelze zaslat poštou, vyvolává dle žalovaného další pochybnosti. A konečně obsahem dokumentu je pouze informace, že se má dostavit na vojenský komisariát na akce spojené s vojenským nábořem. Nadto žalobce, jak již bylo výše uvedeno, nesplňuje podmínku pro povolání k výkonu základní vojenské služby, přičemž ani jím současně tvrzená tamní praxe, že „za sebemenší porušení zákonů jsou lidé povolávání bez ohledu na věk“, by se na něj neaplikoval, protože sám při pohovoru uváděl, že v Rusku žádné problémy neměl, ani nebyl trestně stíhán. Žalovaný tedy důvodně uzavřel, že není pravděpodobné, že byl žalobce povolán k výkonu základní vojenské služby tak, jak prezentoval. S tímto závěrem se krajský soud s ohledem na žalovaným popsání zjištění ztotožňuje.
36. Přestože věrohodnost povolávacího rozkazu byla žalovaným zpochybněna, přičemž bez řádného převzetí povolávacího rozkazu by žalobci neměla žádná sankce hrozit, v rámci odůvodnění rozhodnutí se žalovaný vypořádal i s tím, co obecně hrozí osobám v případě odmítnutí výkonu vojenské služby v Ruské federaci. Dle Informace OAMP, *Základní vojenská služba, náhradní civilní služba*, 28. 1. 2025, za vyhýbání se základní vojenské služby teoreticky může být uložen i trest odnětí svobody nebo tzv. nápravných prací až na dva roky, nebo pokuta ve výši max. 200 tisíc rublů. Tyto tresty jsou aplikovány až v případech systematického ignorování předvolání během dvou a více odvodových období. Statistiky nicméně nasvědčují tomu, že ruské soudy ukládají za vyhýbání se vojenské službě převážně mírnější tresty. K náhradní vojenské službě bylo zjištěno, že počet žádostí se ročně pohybuje okolo 2.000, přibližně polovina je schválena. Na výkon náhradní vojenské služby v době částečné mobilizace existuje právní nárok, nicméně do vypracování dané zprávy existovalo jediné známé soudní rozhodnutí potvrzené soudy vyšší instance. Systém vojenské evidence a evidence předvolání měl být původně funkční od listopadu 2024, měl umožňovat využití elektronického vojenského rejstříku a elektronických povolávacích rozkazů, který ruské úřady proklamovaly uvést do provozu od roku 2025,

k lednu 2025 však nebyl plně zprovozněn (*Základní vojenská služba, náhradní civilní služba*, 28. 1. 2025).

37. Z Informace OAMP, *Bezpečnostní a politická situace v zemi*, 8. 7. 2024 plyne, že oběti mučení a špatného zacházení v Ruské federaci jsou především protirežimně orientované osoby, protiváleční aktivisté, lidskoprávní aktivisté a příslušníci náboženských či sexuálních menšin. Represivní postupy ruských orgánů se tedy soustředí na vyhraněné opoziční osobnosti a aktivisty, kteří vystupují veřejně a systematicky proti režimu. Takovou osobou však žalobce není (ani to netvrdil).
38. Pokud jde o navrátilce ze zahraničí, zpráva OAMP (*Návraty občanů Ruské federace do vlastní*, 5. 3. 2025) konstatuje, že pohraniční služba má k dispozici seznamy aktivistů, opozičních politiků a osob vedených jako tzv. zahraniční agenti. Kontroly se zaměřují zejména na osoby místně či celostátně známé, případně na jejich blízké příbuzné. Naproti tomu běžní ruští občané, kteří se vrací po pobytu v zahraničí a nejsou veřejně činnými aktivisty, nejsou systematicky vystavováni represím. U navrátilců mimo tyto rizikové kategorie byly popsány jen nahodilé kontroly, bez následného dlouhodobého postihu.
39. Žalobce tedy neprokázal konkrétní individuální riziko, že by byl nucen k účasti na útočném konfliktu nebo k páchání válečných zločinů, a nenabídl žádné důkazy, které by takové riziko potvrzovaly. Neuváděl ani, že by se pokusil využít svého práva na alternativní civilní službu, což podle žalovaného ještě dále oslabuje žalobcovo tvrzení o hrozícím pronásledování. Obavy žalobce jsou proto nedůvodné a vycházejí pouze z obecných informací, nikoli z konkrétních okolností jeho případu.
40. Za shora popsaných zjištění nutno uzavřít, že v případě žalobce nelze shledat důvodnými jeho obavy, že by v důsledku výkonu povinné vojenské služby byl nutně či velmi pravděpodobně nasazen do bojů na Ukrajině, a že by se tudíž podílel na páchání válečných zločinů či činů odporujících zásadám OSN. Jeho nasazení do bojů je spíše hypotetické než běžným či předvídatelným jevem, a proto přiměřená pravděpodobnost ve smyslu relevantních právních norem dána není. Závěr žalovaného, že u žalobce není dána hrozba pronásledování, ale ani hrozba skutečného nebezpečí vážné újmy z důvodu jeho obavy z výkonu vojenské služby v zemi původu, tak lze potvrdit.
41. Ohledně žalobcovy obavy z mobilizace krajský soud poznamenává, že částečná mobilizace, jež byla vyhlášena od 21. 9. 2022, sice nebyla formálně ukončena, nicméně z aktuálních dostupných informací plyne, že v současnosti neprobíhá. Ačkoliv Rusko postupně novelizuje zákony ohledně branné povinnosti a rozšiřuje okruh mužů, kteří mohou být povoláni, k osobě žalobce je však třeba konstatovat, že tato obava není na místě. Žalobce dosud neabsolvoval ani základní vojenskou službu a současně překročil maximální věk pro povolání do armády. Jak vyplývá z podkladů rozhodnutí, které byly v řízení po zrušení prvního rozhodnutí soudem žalovaným doplněny, i v případě, že by k tomu snad došlo (což je však vysoce nepravděpodobné), má žalobce možnost požádat o výkon civilní služby.
42. S námitce žalobce, že se se žalovaný nevypořádal při posuzování jeho žádosti s tím, že v případě návratu do země původu mu hrozí porušení základních lidských práv, soud nesouhlasí. Žalovaný na str. 16 napadeného rozhodnutí přiléhavě poukázal na čl. 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a svobod a související judikaturu Evropského soudu pro lidská práva, podle které pouhá možnost špatného zacházení nemá sama o sobě za následek porušení předmětného článku. Aby byl případný trest ponižující, muselo by

doprovodné ponížení a pokoření dosáhnout mimořádného stupně úrovně, jejíž ohodnocení závisí na souhrnu všech okolností případu. Takové nebezpečí přitom lze shledat pouze tam, kde hrozí reálně a bezprostředně, nikoliv tam, kde nastat nemusí či může nastat jedině v případě přidružení se jiných okolností nebo skutečností, které dosud nelze předjímat. Žalovaný uzavřel, že žádné skutečnosti, na základě kterých by žalobci mohla hrozit vážná újma uložením nebo vykonáním trestu smrti, nenalezl.

43. Žalovaný se tedy dostatečně zabýval azylovým příběhem žalobce, opatřil si informace o mobilizaci a vojenské službě v zemi jeho původu a na jejich základě dospěl k závěru, že žalobci nehrozí individuální riziko pronásledování ani vážné újmy. Odkázal přitom na judikaturu Nejvyššího správního soudu (rozsudek ze dne 21. 7. 2005, č. j. 3 Azs 303/2004-79), podle níž skutečnost, že určitý stát má problémy v oblasti lidských práv, ještě neznamená, že každý jeho občan je vystaven hrozbě pronásledování. Žalobce podle žalovaného patří mezi skupinu občanů Ruské federace, kteří proti režimu aktivně nevystupují, a tudíž jim aktuálně žádné nebezpečí nehrozí.
44. Krajský soud nad rámec uvedeného dodává, že v posuzované věci i dle jeho názoru existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o mezinárodní ochranu podal žalobce účelově. O tom svědčí jeho jednání, které spočívalo v podání žádosti až poté, co bylo zjištěno, že při příletu do Prahy (cestujíc za svou ženou do Německa) předložil padělané belgické povolení k pobytu. Pokud by na základě toho nebyl žalobci vstup na území ČR a schengenského prostoru odepřen, o mezinárodní ochranu by v ČR nepožádal a pokračoval by (na základě padělaného dokladu) za svou rodinou do Německa, ačkoliv byl odtud v roce 2021 vyhoštěn. Lze poznamenat, že to, že jedním z motivů žalobce pro podání žádosti o mezinárodní ochranu byla legalizace pobytu, samo o sobě nevylučuje, že by mu v případě navrácení do země původu nemohlo hrozit azylově relevantní pronásledování. Žalovaný však neodmítl udělit žalobci mezinárodní ochranu jen z důvodu účelovosti podané žádosti, ale jak je uvedeno shora, azylovým případem žalobce se zabýval řádně a komplexně.

VI. Závěr a náklady řízení

45. S ohledem na shora uvedené krajský soud neshledal žádnou z žalobních námitek důvodnou, a proto žalobu zamítnul v souladu s ustanovením § 78 odst. 7 s. ř. s. (výrok I.).
46. Výrok II. o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť úspěšnému žalovanému nevznikly náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti a žalobce nebyl v řízení úspěšný, pročež nemá právo na náhradu nákladů řízení.
47. Žalobci byl pro řízení před soudem ustanoven zástupcem advokát, jehož odměnu a výdaje za zastupování hradí stát (§ 35 odst. 8 s. ř. s.). Krajský soud výrokem III. určil odměnu advokáta v jím účtované výši podle ustanovení § 9 odst. 4 písm. d), § 7, § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, za 2 úkony právní služby po 4.620 Kč (převzetí a příprava zastoupení a účast na jednání), tj. 9.240 Kč, 2 režijní paušály po 450 Kč podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu, tj. 900 Kč + 21 % DPH ve výši 2.129,40 Kč se zaokrouhlením na celé koruny nahoru 2.130 Kč (§ 146 odst. 1 daňového řádu). Celková výše jeho odměny a výdajů za zastupování tak činí 12.270 Kč.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, který o ní také rozhoduje.

Jestliže kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost. (§ 12 odst. 1, § 102, § 104a odst. 1, § 106 odst. 2 a 4 s. ř. s.).

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 2. prosince 2025

Mgr. Helena Konečná v. r.
samosoudkyně